GEMEENTE Lansingerland

Midterm review deel I: Evaluatie beleidsaccenten sociaal domein

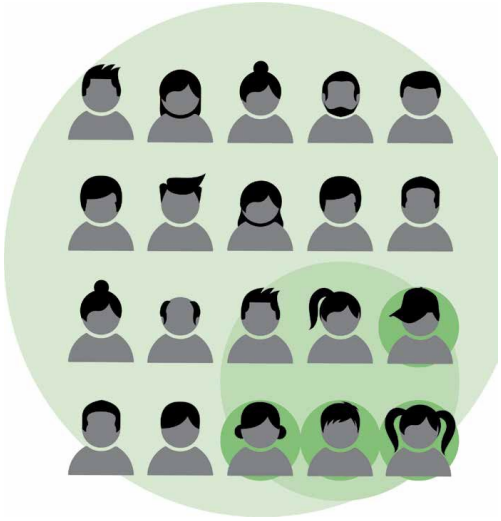
Afdeling: Maatschappelijke Opgaven
Datum: 12 november 2020
Corsanummer: T20.13826

Inhoudsopgave

Inleiding 3

Deel A
1 De resultaten 2018-2020 5
2 Financiële ontwikkelingen 122
3 Aanbevelingen 144

Deel B
1 Elk kind een kans 177
2 Geen kind in de knel 2121
3 De leraar trekt aan de bel 244
4 Pubers in de spotlight 27
5 Lansingerland houdt eenzamen aan boord 299
6 Werken aan werk 333
7 Grip op geld ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**8
8 Intergenerationeel wonen met passende woningen 4037
9 Lansingerland heeft oog voor vrijwillige inzet 403
10 Voorkomen van zorgmijding door stapeling van lasten 437

Inleiding

Op 23 februari 2017 stelde de gemeenteraad het Beleidsplan sociaal domein 2018 – 2022, Versterken van veerkracht vast. Bij dit beleidsplan nam de raad ook een besluit over de beleidsaccenten, die onderdeel uitmaken van het beleidsplan en over de financiële inzet per accent. In het beleidsplan hebben we vastgelegd op welke manier we ons beleid monitoren en evaluatie. Dat doen we door de raad te informeren over de voortgang met jaarrapportages en met een Midterm review.

Ontwikkeling van de accenten: van de bedoeling naar het effect
Bij het vaststellen van het beleidsplan heeft de gemeenteraad ervoor gekozen om de Lansingerlandse standaard (het basisvoorzieningenpakket op grond van onze wettelijke taken in het kader van o.a. de Wet op Jeugdhulp, de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de wet op Schuldhulpverlening) te versterken met 10 beleidsaccenten. Het doel hiervan was om extra te investeren op doelgroepen en thema's die uit trendanalyses prominent naar voren kwamen, zoals kinderen die bij echtscheiding betrokken zijn of de woonvraag voor de groeiende groep ouderen. In de afgelopen jaren brachten we de raad al twee keer op de hoogte van de stand van zaken van de beleidsaccenten. In deze evaluatie laten we zien hoe ver we zijn met de uitvoering van onze voornemens en wat dat betekent voor de financiële inzet.

De impact van corona op de activiteiten van 2020
In de jaren 2018 en 2019 zijn we samen met de betrokken uitvoeringspartners voortvarend aan de slag gegaan. Van scholen tot wijkverpleegkundigen, van inwoners tot bedrijven, op alle fronten zagen we de wens tot samenwerken en de erkenning van de meerwaarde daarvan. Hiermee zijn verbindingen ontstaan waarmee we het sociaal domein sterker verankeren in de samenleving. 2020 laat zijn sporen achter in deze ontwikkeling. We zien dat veel activiteiten tot stilstand kwamen, maar dankzij de veerkracht van het veld en van de samenleving heeft dat soms ook weer geleid tot succesvolle alternatieven. Vanwege de energie die in 2020 gezeten heeft in continueren wat er mogelijk was en alternatieven ontwikkelen voor wat er nodig was, is er weinig ruimte geweest voor doorontwikkeling in de accenten. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de coronacrisis en de mogelijkheden die dat ons biedt, nemen we de ervaringen van 2020 mee naar 2021 zetten we in op doorontwikkeling.

Leeswijzer
Bij de beleidsaccenten gaan we uit van twee complementaire manieren van monitoring: tellen en vertellen. Dat leest u terug in deze evaluatie. Deel A is het kwantitatieve deel, waarin we 'tellen' en meten. In hoofdstuk 1 laten zien wat onze voornemens per accent waren en hoe ver we zijn met de uitvoering. Hoofdstuk 2 gaat in op de financiële ontwikkelingen in relatie tot de beleidsaccenten. In Hoofstuk 3 leest u de aanbevelingen voor het vervolg. Deel B is het kwalitatieve en verdiepende deel, waarin we vertellen. U leest per accent welke resultaten er in de afgelopen jaren behaald zijn en hoe de ontwikkelopgave er voor de toekomst uitziet.

Deel A

1 De resultaten 2018-2020

In de jaarrapportages heeft u kunnen lezen of de stappen die in het betreffende jaar gezet zijn in de uitvoering van het beleid, waaronder in de uitvoering van de beleidsaccenten.
In deze evalautie leest u hoever we zijn met het uitvoeren van de voornemens uit de plannen van aanpak die we eind 2017 opgesteld hebben (zie hiervoor T18.04128). Hieronder volgen de resultaten per accent. De kleuren in de schema's zeggen het volgende:

- Groen: het resultaat is behaald of de actie is afgerond.
- Oranje: deze actie is nog niet afgerond of dit punt is nog in ontwikkeling
- Rood: deze actie is niet uitgevoerd. De reden daarvoor is benoemd.

Onder elk accent leest u welk budget beschikbaar was in 2020 en hoeveel daarvan besteed is. Het betreffen afgeronde bedragen. De bedragen zijn afgelezen in ons systeem op 1 december 2020.

ACCENT 1: ELK KIND EEN KANS

Met dit accent vergroten we de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren in een achterstand-situatie, met de focus leggen op kinderen uit gezinnen met een lage sociaaleconomische status. Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 1.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Preventie Aanjagen bewustwording van de invloed op geld basis- en middelbaar onderwijs	We hebben activiteiten ingezet in basis- en middelbaar onderwijs rondom de Week de invloed van geld.	Afgerond. Niet voortzetten (wordt onderdeel ven plan Schuldhulpverlening?)
	We hebben Speaking Minds ingezet om jongeren te betrekken bij het armoede- en schuldenbeleid.	Afgerond. Niet voortzetten. (thema meenemen bij Jongerenparticipatie?)
Signaleren en bereiken Meer zicht op kinderarmoede, verbinding met betrokken partijen, meer specialisme in de toegang en inzetten ondersteuning	We hebben meer zicht gekregen op het aantal kinderen in armoede uit de rapportages van partijen die een bijdrage leveren aan het accent.	Afgerond, ambtelijk geborgd
	We hebben de verbinding gelegd tussen de partijen op projectniveau, maar nog onvoldoende tussen de partijen als geheel.	Doorontwikkelen
	Met het Spreekuur Samen doen hebben we een laagdrempelig specialisme in de toegang gebracht.	Voortzetten
	Er is een mogelijkheid op de website gekomen om zorgen te melden. Het betreft niet alleen zorgen om armoede, maar ook om andere zorgen over de ontwikkelkansen van kinderen.	Afgerond
	We hebben jaarlijks een thuismentor ingezet voor kinderen uit de doelgroep die van basis- naar middelbaar onderwijs gaan	Voortzetten
	We hebben het buurthuis thuisgebracht met de inzet van Schoolmaatjes ONS voor kinderen van statushouders.	Voortzetten
	We hebben de Family Challenge ingezet om gezinnen in armoede meer bewust te maken van het belang van voeding. De doelgroep bleek	Afgerond. Niet voortzetten

	moeilijk bereikbaar, waardoor het bereik klein was.	
Compenseren Informatie over Kindpakket verbeteren en Kindpakket inzetten en uitbreiden	Informatievoorziening voor scholen is beschikbaar.	Afgerond
	We hebben drie jaar achtereen een kalender verspreid onder de inwoners met een uitkering. De kalender bevat tips en informatie over het aanvragen van voorzieningen uit het Kindpakket.	Afgerond Informatie is beschikbaar via verschillende kanalen
	We hebben het Kindpakket uitgebreid met een babypakket.	Afgerond en geborgd voor de toekomst
Niet gerealiseerd Ambassadeurs voor armoede en inzet op startkwalificatie	We hebben geen ambassadeurs voor armoede ingezet. Nog niet duidelijk of het een effectief instrument is.	Niet voortzetten
	We hebben niet extra ingezet op het behalen van de startkwalificatie, omdat dit al in andere accenten opgepakt wordt.	Niet voortzetten
Beschikbaar budget 2020: € 165.000 + € 110.000 (Kindpakket) = € 275.000 Besteed in 2020: € 85.000 + € 115.000 (Kindpakket) = 200.000		

ACCENT 2: GEEN KIND IN DE KNEL

Met dit accent vergroten we de ontwikkelkansen van kinderen en jongeren in moeilijke situaties in brede zin van het woord. Denk aan: (v)echtscheidingen, eenoudergezinnen, huiselijk geweld, gedetineerde ouders, ouders met verslavingsproblematiek, etc.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 2.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Het actualiseren en gebruiken van de preventiematrix	We gebruiken de preventiematrix als toetsingsinstrument voor nieuw aanbod.	Afgerond en geborgd
Inkopen en uitbreiden van preventief aanbod	We hebben een lokaal preventief aanbod met o.a. trainingen ontwikkeld	voortzetten
	We hebben het aanbod uitgebreid, een coördinator scheidingen ingezet en een scheidingspunt gerealiseerd	voortzetten
Organiseren van themaconferentie en publiekscampagne	We hebben een grote conferentie over het thema scheiden georganiseerd waar het onderwijs- en jeugdhulpveld breed was vertegenwoordigd.	afgerond
	We hebben een publiekscampagne gehouden in de week van de opvoeding.	Afgerond. Mogelijk herhalen.
Verbeteren toegang naar jeugdhulp	We hebben ingezet op één team Jeugd waar voorheen CJG en de gemeentelijke jeugdconsulenten aparte toegangskanalen waren. Dit heeft de toegang tot passende hulp vereenvoudigd voor inwoners en professionals en daarnaast de casusregie verstevigd.	Afgerond en geborgd
Beschikbaar budget 2020: € 135.000 Besteed in 2020: € 90.000		

ACCENT 3: DE LERAAR TREKT AAN DE BEL
Met dit accent versterken we de samenwerking met onderwijs om problemen in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en aan te pakken. Wij zetten in op school: de plek waar kinderen het grootste deel van hun tijd doorbrengen.
Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 3.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Organiseren dekkend aanbod jeugdhulp en Passend Onderwijs	Realisatie van de JOS op school. Hiermee is integrale hulp en ondersteuning gemakkelijk benaderbaar voor scholen.	Afgerond en geborgd
Inzet op langdurig verzuim	Er is ism met CJG, leerplicht en ggz een plan van aanpak ontwikkeld waarmee we langdurig verzuim kunnen aanpakken.	Doorontwikkelen in 2021
Inzet op zorgprofessionals in onderwijs voor kwetsbare leerlingen	De JOS'ers werken samen met de zorgprofessionals en directeuren aan het optimaliseren van een veilig schoolklimaat voor alle leerlingen en specifieke voor kwetsbare leerlingen. De JOS de spin in het web voor het onderwijs voor zorggerelateerde vragen.	Afgerond en geborgd
Organiseren studiedag onderwijs- en jeugdprofessionals	Als start van de Jeugdcoach op School hebben we werkbijeenkomsten georganiseerd met alle betrokken professionals rondom het kind (jeugdconsulenten, JOS, zorgprofessionals van de school, medewerkers van Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en jeugdverpleegkundigen van het CJG). Dit heeft ervoor gezorgd dat men elkaar kent en weet wat men van elkaar en elkaars expertise kan verwachten.	Afgerond
Beschikbaar budget 2020: € 110.000 Besteed in 2020: € 110.000		

ACCENT 4: PUBERS IN DE SPOTLIGHTS
Met dit accent geven we positieve aandacht aan opgroeiende jongeren en luisteren wat zij te zeggen hebben en waar ze behoefte aan hebben.
Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 4.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Structureel in gesprek zijn en blijven met jongeren	We hebben een Jeugd Instagram gerealiseerd: @Lansingerlandjeugd.	Afgerond en geborgd
	We hebben in 2019 een Hackathon georganiseerd, waarbij we ruim 50 jongeren hebben gevraagd om mee te denken over het beleid.	Afgerond en mogelijk herhalen
	We hebben een Pubers-in-spotlight netwerk opgericht, waarmee we structureel met jongeren in gesprek blijven. Hiermee geven we invulling	Afgerond en geborgd

	aan de motie die hierover is aangenomen in Q4 2019.	
	We hebben in 2020 de jongerencampagne ”Wipwap” voor en door jongeren opgezet tijdens corona.	Afgerond en geborgd
Bepalen chillplekken	Er zijn 4 chillplekken ingericht in 2019 en er is WiFi toegevoegd in 2020.	doorontwikkelen
Stimuleren eigen initiatieven	We hebben het Dakeraf Festival voor en door jongeren georganiseerd in 2019.	Afgerond en mogelijk herhalen
Preventieactiviteiten	We hebben de campagne middelengebruik (alcohol, roken, lachgas) georganiseerd in het kader van de Veilige School.	Voortzetten
	Educatieve Escape Game van You!nG uitgevoerd in het kader mediawijsheid (kansen en gevaren social media).	
	Gamen: Via Train de trainer + voorlichting gegeven aan jongeren en ouders in 2019.	
Onderzoek inzet flitsvrijwilligers	Niet gerealiseerd.	
Beschikbaar budget 2020: € 115.000 Besteed in 2020: € 103.000		

ACCENT 5: LANSINGERLAND HOUDT EENZAMEN ‘AAN BOORD’

Met dit accent vergroten we de participatie om eenzaamheid en buiten de maatschappij staan te voorkomen. Vooral voor ouderen, een groep die de komende jaren toeneemt, maar ook andere inwoners met een beperking.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 5

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Eenzaamheid op de kaart en lokale samenwerking op het thema	Ondertekening van het Manifest Samen aan zet Actieve inzet van de lokale werkgroep Samen aan Zet.	Afgerond en geborgd met inzet coördinator.
	Het thema is goed op de kaart gekomen dankzij mediacampagnes en aansluiting bij de landelijke coalitie Een tegen eenzaamheid.	Afgerond en geborgd
	Activiteitenaanbod in de Week tegen eenzaamheid	Voortzetten
Stimuleren inwonerinitiatieven	Er zijn talloze kleine en grotere inwonerinitiatieven tot stand gekomen.	Voortzetten
Ontwikkelen lokaal informatiepunt/ loket	Er is een coördinator eenzaamheid aangesteld, die als vraagbaak, verbinder en initiatiefnemer functioneert.	Voortzetten
Ontwikkelen trainingsaanbod op eenzaamheid	Er is een gevarieerd trainingsaanbod ontwikkeld.	Voortzetten

Ontwikkeling digitale ondersteuning (matchingssysteem en sociale kaart)	Dit is niet gerealiseerd, omdat de effectiviteit nog onvoldoende is aangetoond.	Niet voortzetten
Beschikbaar budget 2020: € 36.000 Besteed in 2020: € 20.000		

ACCENT 6: WERKEN AAN WERK

Met dit accent gaan we met name gebruik van de bijstand tegen door het aanbieden van werk, werkervaringsplekken of als dat niet gaat, betekenisvol vrijwilligerswerk.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 6.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Een betere aansluiting voor leerlingen van PRO/VSO naar werk	We hebben formatie toegevoegd aan het team Participatie om de verbinding met de PRO/VSO scholen tot stand te brengen.	Voortzetten
Een meer effectieve invulling van de SROI-verplichting	We hebben formatie toegevoegd aan het team Participatie om SRoI beter in te vullen. Daarnaast is er regionaal een bouwblokkenmethode voor de uitvoering gerealiseerd.	Voortzetten
Beschikbaar budget 2020: € 50.000 Besteed in 2020: € € 50.000		

ACCENT 7: GRIP OP GELD

Met dit accent voorkomen we schulden en pakken we problematische schulden aan. Wij ervaren dat schulden vrijwel altijd een rol spelen bij multiprobleemgezinnen en veerkracht en ontwikkeling in de weg staan.

Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 7.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Inzetten op preventie van schulden	We hebben, in samenhang met het accent Elk kind een kans, preventieve activiteiten gerealiseerd op basis- en middelbaar onderwijs.	Niet voortzetten en onderbrengen in nieuwe aanpak
Inzetten op vroegsignalering	We zijn aangesloten bij Vroeg erop af. We hebben hierover afspraken gemaakt met 3B Wonen en DSW. Afspraken met oa energieleveranciers zijn nog niet tot stand gekomen.	Doorontwikkelen
Inzetten op een nieuwe aanpak van schuldhulpverlening	Dit onderdeel is nog onvoldoende ontwikkeld, maar maakt onderdeel uit van de nieuwe wetgeving per 1 januari 2021.	Doorontwikkelen
Beschikbaar budget 2020: € 67.000 Besteed in 2020: € 62.000		

ACCENT 8: INTERGENERATIONEEL WONEN MET PASSENDE WONINGEN
Met dit accent zorgen we ervoor dat ouderen en jongeren door elkaar kunnen wonen en stimuleren we onderlinge verbondenheid. We zetten in op passende woningen en op een passende woonomgeving.
Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 8.

Acties	Resultaten	
Inzetten bewustwordingscampagne	We hebben inwonerbijeenkomsten georganiseerd in Bleiswijk en Berkel Noord over Langer thuis wonen. Daarnaast hebben we een woonwaaier ontwikkeld die we gaan verspreiden onder vitale ouderen.	Afgerond en geborgd
	Inwonersbijeenkomst Bergschenhoek is niet gerealiseerd vanwege de coronacrisis.	Meenemen naar plan Langer thuis
Inzet collectieve voorzieningen in woongebouwen	We hebben afspraken gemaakt over het aanbrengen van automatische deurdrangers in wooncomplexen.	Afgerond
Inzetten blijversregeling	We hebben de blijversregeling ingeregeld en er aandacht aan besteed in de media.	Afgerond en geborgd
Ontwikkelen afwegings-kader nieuwe, klein-schalige wooninitiatieven	We hebben een afwegingskader voor nieuwe kleinschalige woonvoorzieningen voor diverse doelgroepen ontwikkeld. We hebben ook een brede verkenning uitgevoerd naar het vraag en aanbod voor de woon-/zorgvraag van kwetsbare doelgroepen.	Afgerond en geborgd Ondergebracht bij doorontwikkeling en trendbreuk jeugdhulp
Niet gerealiseerd onderzoek student op zolder' en steungezinnen voor kwetsbare jongeren	Niet uitgevoerd, omdat we prioriteit hebben gegeven aan de woon/zorgopgave.	Niet voortzetten
	Niet uitgevoerd, omdat we prioriteit hebben gegeven aan de woon/zorgopgave.	Onderbrengen in woon/zorgopgave
Beschikbaar budget 2020: € 5.600 Besteed in 2020: € 2.700		

ACCENT 9: LANSINGERLAND WAARDEERT/ HEEFT OOG VOOR DE VRIJWILLIGE INZET
Met dit accent geven wij aandacht aan mantelzorgers en vrijwilligers. Zij krijgen de erkenning en waardering die zij in onze ogen verdienen. Wij zorgen ervoor dat steeds meer inwoners zich enthousiast in (blijven) zetten voor elkaar!
Uitgebreide informatie leest u in deel B, paragraaf 9.

Acties	Resultaten	Advies voor vervolg
Mantelzorgondersteuning Mantelzorgregeling vergoeding reiskosten e.a. bijzondere kosten en	We hebben een uitgebreid Mantelzorgpakket opgezet. Vanwege het te ruime gebruik en de daarbij oplopende kosten hebben we de ondersteuning ondergebracht in een maatwerkvoorziening voor mantelzorgers.	Afgerond en geborgd

uitbreiding cursusaanbod mantelzorgers	We hebben het cursusaanbod voor mantelzorgers uitgebreid via het Steunpunt Mantelzorg.	Voortzetten
Vrijwilligers Intensivering promotie vrijwilligerswerk en toeleiding participatie-kandidaten naar vrijwilligerswerk en werving en begeleiding competentieplaatsen	We hebben veel aandacht besteed aan de promotie van vrijwilligerswerk in krant en social media via het VIP Lansingerland.	Afgerond
	De toeleiding van participatiekandidaten begint steeds meer vorm te krijgen. Dit onderdeel is nog in ontwikkeling.	Voortzetten
Beschikbaar budget 2020: € 80.000 Besteed in 2020: € 80.000		

ACCENT 10: VOORKOMEN ZORGMIJDING DOOR STAPELING VAN LASTEN
Met dit accent passen wij de hoogte van de Eigen Bijdragen voor Wmo voorzieningen aan, waardoor wij aandachtgroepen ontlasten. Meer informatie leest u in deel B, paragraaf 10.

Acties	Resultaten	
Verlaging max. eigen bijdrage voor huishoudens met een laag inkomen	We hebben in 2018 de verlaging gerealiseerd.	Afgerond in 2018

2 Financiële ontwikkelingen

2.1 Budgetinzet voor de beleidsaccenten

Bij het raadsbesluit van 23 februari 2017 over het beleidsplan sociaal domein 2018 – 2022 Versterken van veerkracht was een beleidsruimte € 1.145.000 beschikbaar voor de uitvoering van de beleidsaccenten. Dit budget heeft de raad als volgt ingezet:

Nr.	Beleidsaccent	a. Licht	b. Middel	c. Zwaar
1	Elk kind een kans	200	225	275
2	Kinderen uit de knel	10	72	135
3	De leraar trekt aan de bel	35	110	180
4	Pubers in de spotlights	20	65	90
5	Lansingerland houdt eenzamen 'aan boord'	15	65	150
6	Werken aan werk	-	50	80
7	Grip op geld	30	35	85
8	Intergenerationeel wonen met passende woningen	30	100	150
9	Lansingerland heeft oog voor de vrijwillige inzet	80	150	200
10	Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	25	180	262
11	Stelpost uitvoering (waaronder moties jeugd)	45		

Tabel 1 toegekend budget per accent in rood

2.2 Ontwikkeling van de budgetten

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de budgetten zien. Bij bedragen in rood staat een toelichting onder de tabel.

	2018 en 2019	2020	2021	2022 ev
Elk kind een kans	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000	€ 275.000
geen kind in de knel	€ 135.000	€ 138.000	€ 138.000	€ 138.000
De leraar trekt aan de bel	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Pubers in de spotlights	€ 115.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000
Eenzamen aan boord	€ 65.000	€ 36.000	€ 66.000	€ 66.000
Werken aan werk	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Grip op geld	€ 85.000	€ 67.000	€ 85.000	€ 85.000
Intergenerationeel wonen	€ 30.000	€ 5000	€ 30.000	€ 30.000
Oog voor vrijwilligers	€ 80.000	€ 81.000	€ 81.000	€ 81.000
Incidenteel lastenverlaging voorkomen zorgmijding	€ 188.000	-	-	-
stelpost	€ 45.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
(SUB)TOTAAL	**€ 1.178.000**	**€ 890.000**	**€ 963.000**	**€ 963.000**
Taakstelling 2022 ev				**-€ 255.000**
Beschikbaar in 2022				**€ 708.000**

Tabel 2 ontwikkeling van de budgetten voor de beleidsaccenten

Toelichting op tabel 2:

- Bij het accent *Elk kind een kans* is het budget in 2018 direct opgesplitst in een deel Kindpakket (€ 110.000 tbv. Stichting Leergeld en Jeugdfonds voor sport en cultuur) en een deel nieuw in te zetten voor het tegengaan van kinderarmoede (€ 165.000).
- In 2020 is er op twee accenten incidenteel afgeraamd om de tekorten in het sociaal domein te dekken: Eenzamen aan boord (- € 30.000) en Intergenerationeel wonen (- € 25.000). U heeft daarover besloten bij de Slotwijziging bij de begroting. De aframing was mogelijk omdat op die accenten in 2020 niet het volledige budget nodig was om de activiteiten uit te voeren.
- In 2022 zetten we een deel van het budget in voor Blok B, omdat we daarmee bijdragen aan de realisatie van de doelen uit het accent. Het betreft de accenten Pubers in de spotlight een bijdrage van € 20.000) en Eenzamen aan boord (een bijdrage van € 25.000). U heeft daarover besloten bij de besluitvorming over Blok B.
- Het accent Grip op Geld had in 2020 € 17.000,- tijdelijk (voor 1 jaar) overgedragen aan team Participatie voor uitvoering Vroeg eropaf, dit is vanaf 2021 weer hersteld.

2.3 Taakstelling op de accenten

Bij de behandeling van de begroting 2021 heeft het college een voorstel gedaan voor een taakstelling van € 205.000 voor 2021 en een taakstelling van € 255.000 voor 2022 en verder op het budget voor de beleidsaccenten. De gemeenteraad heeft bij amendement besloten de taakstelling voor 2021 te laten vervallen en het tekort te dekken uit.

2.4 Nieuw beleid en herziening budgetten voor 2022 en verder

In 2021 verwachten we een herbeoordelen van de doelen in het kader van het Toekomstperspectief Lansingerland. Daarin verwachten we meer samenhang tussen het sociaal domein en de beleidsvelden onderwijs en kinderopvang, sport en cultuur en openbare orde en veiligheid. De Lansingerlandse standaard, het wettelijk ondersteuningspakket op basis van onze wettelijke taken op grond van de jeugdwet, de Participatiewet, de Wet Maatschappelijke ondersteuning en de Wet op de schuldhulpverlening, blijft de basis voor het sociaal domein. Daarnaast ontwikkelen we voorstellen voor extra inzet op bepaalde (doel)groepen. We onderzoeken daarbij hoe we het huidige budgetten van het integrale samenlevingsdomein, inclusief het budget van de beleidsaccenten zo effectief mogelijk kunnen inzetten. Vooruitlopend daarop doen we in hoofdstuk 3 een aantal aanbevelingen op basis van de resultaten van de beleidsaccenten geschetst in hoofdstuk 1. Een nadere onderbouwing daarvan leest u in onderdeel B van deze rapportage.

3 Aanbevelingen

We hebben nu drie jaar gewerkt aan de uitvoering van de beleidsaccenten. Uit de evaluatie blijkt dat de meeste accenten goede resultaten hebben opgeleverd. De daadwerkelijke effecten laten vaak langer op zich wachten. Ons beeld bij de evaluatie is dat we verschillende doelgroepen beter in beeld hebben gekregen. We kregen daardoor ook de rol en werkwijze van andere partijen beter in beeld en brachten daarmee de verbinding tot stand.

De aandacht voor de beleidsaccenten leidt tot een gerichtere aanpak
Een ander resultaat is dat we met de inzet de beleidsaccenten goed konden aansluiten op landelijke trends en vraagstukken. Het gaat te ver om te zeggen dat de extra inzet heeft geleid tot het terugdringen maatschappelijke problemen als eenzaamheid, echtscheidingen en kinderarmoede, maar de thema's zijn wel duidelijk op de kaart gekomen, zowel bij inwoners als bij aanbieders. Dat betekent bijvoorbeeld dat onze samenwerkingspartners de problematiek beter en eerder herkennen en daar passende ondersteuning op kunnen bieden.

Met de accenten hebben we het volgende bereikt:
- Doelgroepen beter in beeld
  Sommige doelgroepen kwamen beter in beeld, zoals kinderen in armoede, eenzamen, jongeren van PRO/VSO scholen, mensen met zorgwekkende betalingsachterstanden. Zo heeft bijvoorbeeld de samenwerking met het onderwijs geleid tot een gezamenlijk ondersteuningsaanbod in het basisonderwijs (de JOS) en tot een betere aansluiting van onderwijs naar werk voor PRO/VSO jongeren.
- Gerichtere ondersteuning
  Betere ondersteuning voor bepaalde groepen, zoals voor kinderen in scheidingsituaties, vrijwilligers en mantelzorgers. Dit heeft onder andere geleid tot het scheidingspunt dat vroegtijdig hulp en informatie kan bieden.
- Betere aansluiting tussen verschillende domeinen
  Partijen hebben elkaar beter gevonden door de extra inzet. Denk hierbij aan onderwijs en zorg en aan onderwijs en arbeidsmarkt;
- Effectievere inzet
  De JOS op school is een samenvoeging van schoolmaatschappelijk werk en hulp thuis bij schoolproblemen;
- Meer kennis over en contact met de doelgroep
  Door de extra inzet zijn we in gesprek gekomen met bijvoorbeeld bij pubers en vitale ouderen. Dit zijn groepen die doorgaans geen of weinig hulp krijgen uit de Lansingerlandse standaard. Door het contact met de doelgroep voorkomen we problemen of een grotere hulpvraag, omdat we tijdig inspelen op vragen en behoeften.

Aanbevelingen inzet komende jaren
Voor 2021 zijn de budgetten voor de accenten ongewijzigd. Het budget is toereikend om de gewenste inzet voort te zetten. Voor de inzet op langere termijn doen wij u de volgende aanbevelingen. De nadere onderbouwing van de bedragen leest u in onderdeel B van deze evaluatie.

Accent	Advies voort te zetten instrumenten	**Kosten 2022 ev**
Elk kind een kans	Het voortzetten van School's Cool, Schoolmaatjes Ons, Spreekuur Samen doen	€ 84.000
Kindpakket	Het kindpakket maakt al onderdeel uit van de Lansingerlandse standaard.	€ 115.000
Geen kind in de knel	Het voortzetten vanhet scheidingspunt en van het preventieve trainingsaanbod	€ 135.000
Pubers in de spotlights	Voortzetten jongerenparticipatie en - inspraak, preventieactiviteiten en bijdrage aan blok B	€ 117.000
De leraar trekt aan de bel	Het budget van dit accent is toegevoegd aan de inzet van de JOS op school (jeugdhulp)	(€ 10.000)
Eenzamen aan boord	Het voorzetten van de coördinator eenzaamheid en activiteiten en campagne en een bijdrage aan blok B	€ 66.000
oog voor vrijwilligers	Het voorzetten van de extra aandacht voor de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers	€ 81.000
Intergenerationeel wonen	De kennis en ervaringen uit dit accent mee te nemen in de woon/zorgopgave en de activiteiten onder te brengen in de opgave Langer thuis voor ouderen	€ 0
Grip op geld	De inzet onderbrengen in het plan schuldhulpverlening waarmee we uitvoering geven aan bestaande en nieuwe wettelijke taken op het gebied van schulddienstverlening.	€ 67.000
Werken aan werk	Het voortzetten van de personele inzet voor de taken	€ 50.000
Totaal		€ 825.000

Voor 2022 was aanvankelijk een bedrag van € 963.000 beschikbaar. Daar gaat de taakstelling van 255.000 vanaf. Dan resteert een bedrag van € 708.000 om de gewenste inzet te realiseren. Er ontstaat dus een gat van € 117.000 in 2022 bij ongewijzigd beleid. Onze aanbeveling is dat u heroverwegingen maakt over de inzet van de beleidsaccenten bij de Kaderbrief voor 2022.

Deel B

1 Elk kind een kans

Kinderen uit gezinnen met een lage sociaaleconomische status (SES) lopen op latere leeftijd meer risico op werkloosheid, taalachterstand en armoede. Het is ons doel om dit te doorbreken en om de ontwikkelkansen van kinderen in een achterstandssituatie te vergroten.

1.1 Het vertrekpunt

Elk kind een kans	
Doelgroep	Kinderen uit gezinnen met een lage SES
Plan	Elk kind een kans (T17.08515)
Inzet	Zwaar (€ 275.000)
Wanneer zijn we tevreden?	- Kinderen in armoede zijn of komen in beeld. Kinderen in armoede krijgen hulp zodat ze zich op school en in de samenleving goed kunnen ontwikkelen. - Gezinnen in armoede maken optimaal gebruik van de financiële en maatschappelijke hulp. - Partijen weten de weg om kinderen in armoede op weg te helpen.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal kinderen in armoede dat in beeld is - Het aantal gezinnen dat gebruik maakt van ons aanbod We vertellen: - Het verhaal van kinderen en / of ouders dat gebruikt maakt van ons aanbod. - Het verhaal van partijen over hun ervaringen met kinderen uit de doelgroep

1.2 De aanpak

Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau komt naar voren dat kinderen uit gezinnen met een lage sociaaleconomische status (SES) op latere leeftijd meer risico lopen op werkloosheid, taalachterstand en armoede. Daarom doen we in *'Elk kind een kans'* voorstellen om kinderen in armoede weerbaarder te maken, om hen vaardigheden aan te leren en om hun talenten te leren gebruiken, zodat ze zich bewust worden van hun plek in de maatschappij en zodat ze in staat zijn om een diploma te halen en hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. We doen dat via een drietal sporen: preventie, signaleren en bereiken en compensatie. Zo hopen we voor een aantal van hen de cirkel van armoede te doorbreken, maar zijn ons ervan bewust dat dit een kwestie van erg lange adem is.

1.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

a. Preventie

Veel basisschoolleerlingen en middelbare scholieren zijn bewust gemaakt van de invloed van geld

Op basisscholen is de Week van het Geld inmiddels een begrip. Op 3 basisscholen is voor groep 3,4,5 de theatervoorstelling meneer Beer gespeeld. Verderop in 2019 waren er op verschillende middelbare scholen interactieve toneelvoorstellingen. Dit blijkt een succesvolle manier om met scholieren in gesprek te gaan over het thema geld. (Het betreft een gezamenlijke inzet vanuit de accenten Elk kind een kans en Grip op geld).

b. Signaleren en bereiken

11 kinderen uit de lage SES-groep hebben hulp gehad bij de overstap van groep 8 naar de brugklas

Thuismentoren van Jong Perspectief hielpen zo'n 11 kinderen bij de moeilijke overstap van basis- naar middelbaaronderwijs met het project School's Cool. De begeleiding duurt ongeveer anderhalf jaar. Daarmee vergroten we de kansen van kansarme kinderen.

Alle gezinnen met een uitkering ontvingen de Veel voor een beetje kalender 2019

In 2019 hebben we opnieuw de Veel voor een beetje kalender uitgebracht, waarmee we inwoners met een uitkering en inwoners met een Wmo voorziening hebben bereikt. Deze kalender biedt informatie en tips voor gezinnen met een minimuminkomen, zoals tips voor een gratis dagje uit, informatie over een verjaardagsbox voor kinderen en gezonde recepten.

90 gezinnen uit de doelgroep kregen hulp via het Spreekuur Samen Doen

Het Spreekuur Samen Doen is binnen korte tijd uitgegroeid tot een bekende vraagbaak voor huishoudens met een minimuminkomen. Het spreekuur startte officieel in september en bood tot het eind van het jaar aan minimaal 90 inwoners praktische hulp op administratief en financieel gebied, vooral op het gebied van aanvragen voor voorzieningen uit het Kindpakket.

c. Compenseren

270 kinderen uit de doelgroep konden deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten

In 2019 hebben 244 kinderen via het Jeugdfonds Sport & Cultuur deelgenomen aan een sportactiviteit en 26 kinderen aan een culturele activiteit. Het grootste aandeel in de aanvragen betrof zwemles en lidmaatschap van een voetbalclub.

610 kinderen uit de doelgroep maakten gebruik van voorzieningen uit het Kindpakket

Stichting Leergeld kreeg 1721 aanvragen voor een onderdeel uit het Kindpakket. In totaal werden er 610 kinderen geholpen en daarmee 270 gezinnen. Ze ontvingen onder andere schoolspullenpassen, kledingpassen, fietsen en verjaardagboxen van de Stichting Jarige Job. Ook werd er voor het eerst gebruik gemaakt van het babypakket.

DE RESULTATEN VAN 2020

a. Preventie

De preventieve activiteiten op de scholen vonden geen doorgang in verband met corona.

16 jongeren van het PRO/VSO onderwijs gaven de gemeente advies over armoede en schulden

In het project Speaking Minds van stichting Save the children hebben 16 leerlingen het Atrium in Zoetermeer actief meegedacht over het gemeentelijk beleid met betrekking tot armoede en schulden, specifiek ten aanzien van het bereiken van jongeren met geldzorgen en geldproblemen. Zij presenteerden hun adviezen in de raadszaal aan ouders, beleidsadviseurs en de wethouder in februari. Er heeft nog geen vervolgstap plaatsgevonden ten gevolge van de coronacrisis.

b. Signaleren en bereiken

Zes gezinnen uit de doelgroep hebben met succes deelgenomen aan de Family Challenge

Begin 2020 hebben we ingezet op een gezonde leefstijl door gezinnen mee te laten doen aan de Family Challenge: een combinatie van gezond eten, bewust inkopen doen en bewegen. Het viel niet meer om voldoende gezinnen te bereiken en voor 2021 zal gekeken worden naar een andere interventie op het gebied van gezonde leefstijl.

Kinderen uit 10 gezinnen van statushouders hebben thuis huiswerkbegeleiding ontvangen
Schoolmaatjes ONS is in coronatijd gestart met dit project, waarbij een vrijwilliger wekelijks kinderen digitaal heeft geholpen met huiswerk en een vraagbaak is voor het gezin. De bedoeling is dat de vrijwilliger zodra het weer kan, de gezinnen thuis bezoekt en hulp biedt.

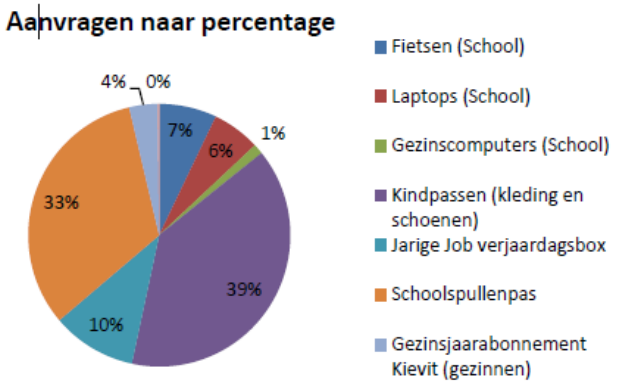
Ongeveer 15 kinderen kregen hulp van een thuismentor uit het project School's Cool

"Doordat ik zag hoe de thuismentor met mijn zoon omging, ben ik mezelf ook anders gaan opstellen naar mijn zoon toe. Hierdoor is onze band als vader en zoon sterker geworden en begrijpen wij elkaar een stuk beter". (vader van een mentorleerling, School's Cool)

Het Spreekuur Samen Doen groeit
In 2020 is het spreekuur Samen Doen doorontwikkeld en uitgebreid, met als doel nog meer inwoners met een hulpvraag te bereiken én met meer partijen samen te werken. In het eerste kwartaal 2020 zijn daar bijvoorbeeld 50 aanvragen voor stichting leergeld geweest en 27 vragen over het jeugdsportfonds/cultuurfonds behandeld.

c. Compenseren

640 kinderen uit de doelgroep maakten gebruik van voorzieningen uit het Kindpakket
In totaal verstrekt de stichting leergeld 1570 voorzieningen uit het kindpakket. Dat is een gemiddelde van 2,3 voorzieningen per kind. Hieronder een overzicht van het soort en het percentage voorzieningen uit het verslag van Stichting Leergeld.

1.4 Conclusie

We hebben geïnvesteerd in onze maatschappelijke partners die ertoe bijdragen dat we gezinnen in armoede beter bereiken. Dit zien we terug in het aantal Samen Doen spreekuren, het aantal kinderen dat geholpen wordt door Jong perspectief en het aantal uitgereikte Kindpakketten.
We hebben nog geen zicht op het effect van deze inzet. Die is ook lastig meetbaar. Ook hebben we nog niet voldoende kwantitatieve gegevens over het aantal kinderen in armoede (in beeld) en het aantal kinderen in armoede dat bereikt is.

1.5 Inzicht in vervolg

1.5.1 De ontwikkelpunten voor Elk Kind een Kans zijn

- Bestendigen: Spreekuur Samen Doen, stichting Leergeld, Schools Cool en schoolmaatje ons. Preventie jongeren ontwikkelen in samenhang met Grip op geld
- Meer onderbouwing: tellen, meer zicht op bereik en effect
- Verbinden met Kansrijke Start voor het (zeer) jonge kind, een project met betrekking op de eerste 1000 dagen van een kind.

1.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Inzet	Toelichting
Samen doen Spreekuur	40.000	Structureel	Signaleren en bereiken: “als toegangspartner voor gezinnen in armoede
Stichting Leergeld en Sportfonds	115.000	(is al) structureel	Compensatie. Wordt goed gebruik van gemaakt.
Mentorproject School’s cool	24.000	structureel	
Schoolmaatjes ONS	20.000	structureel	Mogelijke uitbreiding, afhankelijk van het aantal statushouders dat in Lansingerland komt wonen.
Preventie Jongeren		Onderbrengen in preventie schulden	Preventie aanpak gebruik makend van het advies van Speaking Minds, in samenspraak met Samen Doen SU, Jongerenwerk en Jonge krijger.
Preventie activiteiten op basisscholen		stoppen	Nieuwe inzichten geven aan kinderen nog niet effectief bereikt kunnen worden in preventieve zin (voorkomen van) armoede.

2 Geen kind in de knel

In een gezin kunnen problemen spelen die een grote impact hebben op het leven van kinderen, bijvoorbeeld psychische problematiek van ouders, een laag gezinsinkomen, middelengebruik, vechtscheidingen of problematische gezinsrelaties. We willen voorkomen dat kinderen door hun ervaringen hiermee op latere leeftijd in eenzelfde situatie terecht komen als hun ouders. Daarnaast willen we met dit accent de ontwikkelkansen van kinderen vergroten.

2.1 Het vertrekpunt

Geen kind in de knel	
Doelgroep	Alle ouders en kinderen (0-18 jaar)
Plan	Geen kind in de knel (T17.08229)
Inzet	Zwaar (€ 135.000)
Wanneer zijn we tevreden?	• Ouders weten waar zij heen kunnen met vragen en voor advies. • We informeren ouders regelmatig over opvoedthema's. • Er is een dekkend preventief aanbod (bijvoorbeeld extra ondersteuningstrajecten en nieuwe trainingen). • Organisaties die met kinderen werken weten welk aanbod in Lansingerland aanwezig is.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal ouders en kinderen dat deelneemt aan trainingen en ondersteuningstrajecten. - Het aantal ouders, professionals en vrijwilligers dat (voorlichtings)bijeenkomsten bezoekt. We vertellen: - De ervaringen van ouders en kinderen die gebruik maken van ons aanbod.

2.2 De aanpak

Met het beleidsaccent 'geen kind in de knel' zetten we in op preventieve ondersteuning van kwetsbare kinderen en gezinnen. De oorzaken daarvan verschillend van aard. Met dit accent willen we dat kinderen door middel van een integraal aanbod op selectieve preventie hun ontwikkelkansen vergroten en dat kinderen weerbaar en vaardig zijn om te kunnen omgaan met complexe situaties zoals problematiek van ouders, (vecht)scheidingen of problematische gezinsrelaties.

2.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Ruime aandacht voor de succesfactoren van het opvoeden

We voerden een publiekscampagne om aandacht en bewustwording te creëren voor maatschappelijke opvoedthema's zoals de prestatiedruk/hoge verwachtingen onder kinderen en over het vormgeven van ouderschap. Het is de bedoeling om hiermee urgentiebesef te kweken voor het feit dat ouders met hun opvoedstijl/levensstijl bijdragen aan het gevoel van (on)geluk van kinderen.

De toegang voor jeugdhulp is verbeterd door Team Jeugd
Daarnaast realiseerden we Team Jeugd, waarin CJG en jeugdconsulenten voor ouders en professionals beter bereikbaar zijn op één telefoonnummer. Kinderen krijgen door betere afstemming tussen de professionals sneller passende zorg die hun situatie verdient.

Preventieve trainingen
Er is een divers aanbod aan vrij toegankelijke, preventieve trainingen ontwikkeld. De coördinatie van de toegang tot dit aanbod is vanaf 2019 formeel belegd bij Kwadraad. Een pedagoog van Kwadraad is bekend met het aanbod aan trainingen en voert een lichte toets uit.

Betere hulp voor kinderen in een scheidingssituatie
Ten slotte realiseerden we het Scheidingspunt Lansingerland waar ouders die voornemens zijn te gaan scheiden om hulp en informatie kunnen vragen. We realiseren hiermee dat de situatie voor kinderen zo soepel als mogelijk verloopt en er aandacht is voor de gevoelens van kinderen. Met deze inzet willen we vechtscheidingen voorkomen. Vechtscheidingen kunnen ernstige problematiek bij jeugdigen veroorzaken

DE RESULTATEN VAN 2020
Preventieve trainingen zorgen ervoor dat eenvoudige opvoedvragen ook laagdrempeling opgepakt kunnen worden. Ze dragen daarmee bij aan de normalisatie van opvoedingsproblemen. Zo zijn er bijvoorbeeld preventieve trainingen specifiek over peuters en over pubers. Een training in groepsverband draagt er ook aan bij dat ouders met elkaar in gesprek kunnen gaan. Daarnaast zetten we extra in op het preventieve aanbod voor kinderen waarmee we kinderen die vastlopen snel een laagdrempelige training aanbieden die hen weerbaarder maakt en we daarmee jeugdhulp helpen te voorkomen.

Trainingen helpen ouders en kinderen beter door een scheidingssituatie heen
We verstevigden de inzet op (gezamenlijk) ouderschap door aanbod te creëren voor ouders ter voorkoming van scheidingen.

Informatie, voorlichting en ondersteuning bij scheidingen
Tevens verstevigden we het professionele netwerk rondom het scheidingspunt waarmee ouders betere ondersteuning kunnen krijgen rondom huisvesting, financiën, juridische zaken. Bij het scheidingspunt zijn in 2020 28 hulpvragen gesteld (waarvan 19 door cliënten en 9 door netwerkpartners) Deze gezinnen zijn verder geholpen om op een veilige manier door de scheiding heen te komen.

2.4 De conclusie
Een groot deel van deze activiteiten vallen inmiddels onder de Lansingerlandse Standaard en is ‘basisaanbod’.

2.5 Inzicht in vervolg
2.5.1 De ontwikkelpunten voor Geen kind in de knel zijn:
Inzetten op een Uitvoeringsplan Preventieve interventies jeugd o.i.d., waarin we elementen uit de verschillende jeugdaccenten samenvoegen. We denken aan een integraal aanbod selectieve preventie (gericht op doelgroepen voor onder andere:
- Kinderen die opgroeien in armoede
- Migranten kinderen

- Kinderen uit kwetsbare opvoedingssituaties (zoals geen kind in de knel)
- Kinderen in echtscheidingen (voortzetten scheidingspunt, evt mediation, evt hou me vast)
- Jeugdigen die in aanraking komen met politie (eventueel overbrengen naar Pubersin the spotlight)
- Problematisch Schoolverzuim (maar dit kan ook bij samenwerking onderwijs-jeugdhulp)
- Normaliseren van 'problematisch' gedrag
- Op gang brengen van draagvlak voor aanpak problematiek rondom prestatiedruk en hoge verwachtingen die op kinderen rusten en voor problemen zorgen.

2.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget		Toelichting
Preventief aanbod:	100.000	Structureel	Dit budget maakt deel uit van het basisaanbod. Er zijn meerjarige contracten afgesloten voor de uitvoering.
Scheidingspunt	27.500	Structureel	Het scheidingsloket ondersteunt ouders vroegtijdig.

3 De leraar trekt aan de bel

Sommige jongeren en gezinnen hebben hulp in de thuissituatie en hulp op school. Er is niet altijd sprake van samenwerking en samenhang tussen deze verschillende vormen van hulp. Met dit plan versterken we de verbinding tussen (passend) onderwijs en de (preventieve) jeugdhulp.

3.1 Het vertrekpunt

De leraar trekt aan de bel	
Doelgroep	Alle kinderen in Lansingerland tussen 6-18 jaar
Plan	De leraar trekt aan de bel (T17.11924)
Inzet	Middel (€ 110.000)
Wanneer zijn we tevreden?	• Ondersteuning is voor scholen gemakkelijk benaderbaar en inzetbaar. • We hebben afspraken over een structurele samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs. • Onderwijszorgarrangementen zijn ontwikkeld en geïmplementeerd. • Een goede samenwerking tussen betrokken partijen (scholen, leerplicht, jeugdverpleegkundigen) voorkomt langdurig verzuim van leerlingen.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal leerlingen dat langdurig verzuimt. - De ondersteuningsplannen waarin zorg en onderwijs zijn geïntegreerd. - Het aantal leerlingen met een onderwijszorgarrangement. We vertellen: - Ervaringen over de verbeterde samenwerking tussen onderwijs, samenwerkingsverbanden en de gemeente.

3.2 De aanpak

In dit accent focussen we ons op de samenwerking en samenhang tussen (preventieve) jeugdhulp en onderwijs. Als startpunt hebben we een analyse uit op de huidige verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp uitgevoerd waaruit we een actieplan hebben opgesteld (T18.10635). De belangrijkste acties hebben betrekking op de benadering van hulp voor leerkrachten/scholen. Hier hebben we, in samenwerking met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs fors op ingezet door middel van de Jeugdcoach op School. Dat is de belangrijkste inzet geweest voor dit accent in de afgelopen 2 jaren.

3.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Samenwerking leidt tot een gezamenlijke agenda voor passend onderwijs

Een intensieve samenwerking met samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs is van belang om goede bestuurlijke afspraken over welke problematiek je samen kunt aanpakken en waar je in het grijze gebied tussen beide wetten elkaar nodig hebt om voor de inwoners afspraken te maken zoals bijvoorbeeld over het vormgeven van onderwijszorgarrangementen, druk op het speciaal onderwijs, problematiek rondom hoogbegaafdheid en thuiszittersproblematiek.

JOS op school is klaar voor uitvoering

Het concept van JOS'ers op school is ontwikkeld en staat in de startblokken. Daarmee inzet op versterken verbinding tussen het onderwijs en jeugdhulp op casusniveau. De JOS integreert twee functies namelijk schoolmaatschappelijk werk en jeugd- en gezinscoaching (gemeentelijke jeugdhulp).

Regionale samenwerking zorgt voor aanpak 'grensverkeer'
Regionale werkgroep onderwijs-jeugdhulp om gemeente-overstijgende problematiek op te pakken zoals grensverkeer (mn bij VO, thuiszitters, organiseren van een regionale visie op dit thema).

Samenwerking onderwijs en jeugdhulp op lokaal niveau is verbeterd
Lokale werkgroep gestart waarbij alle belanghebbenden elkaar leren kennen (denk aan leerplichtambtenaar, jeugdverpleegdkundige, samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, jeugdconsulent, beleidsmedewerker onderwijs en beleidsmedewerker jeugd en straks ook coördinator JOS) met als doel elkaars werelden kennen, problematiek duiden en agenderen op juiste bestuurlijke tafel.

DE RESULTATEN VAN 2020
Succesvolle start van JOS op school
JOS op Primair onderwijs zeer succesvol, eerste resultaten. Het lijkt erop dat er minder kinderen specialistische jeugdhulp krijgen en kinderen beter en passender worden ondersteund door de samenwerking met de school. Er is een stevige verbinding ontstaan tussen wat school en ouders aan problematiek signaleert en wat de beste aanpak is voor een duurzaam resultaat voor het kind. JOS'ers speelden belangrijke rol bij het ondersteunen van ouders rondom problematiek die door Corona/lock-down in gezinnen met zich mee bracht.

Samenwerking onderwijs, leerplicht en team Jeugd is sterk verbeterd
De werkgroep ontwikkelde een projectplan voor inzet op schoolziekteverzuim en thuiszitters-problematiek. Hiermee preventiever te werk gaan bij signalen van kinderen die verzuimen door betere samenwerking tussen scholen, leerplicht en Team Jeugd.
Ook worden er samen met het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs en Team Jeugd gezamenlijke 'werkbijeenkomsten' jeugd per kern georganiseerd voor uitvoerende professionals (scholen en jeugdhulp). Zij komen bij elkaar komen en leren van elkaar met als doel beter en effectiever samen te werken bij zorgleerlingen.

3.4 Inzicht in het vervolg

3.4.1 De ontwikkelpunten voor De leraar trekt aan de bel zijn:
De doorontwikkeling van de JOS op het VO is een belangrijk ontwikkelpunt binnen dit accent. Op verzoek van het Voortgezet Onderwijs wordt in het eerste jaar gewerkt volgens de variant waarbij de scholen zelf verantwoordelijk blijven voor de functie van het Schoolmaatschappelijk werk. De JOS is wel gekoppeld aan alle VO-scholen en maakt inmiddels deel gaan uitmaken van de zorg-structuur van de scholen. In nauwe samenwerking met de schoolbesturen en zorgprofessionals onderzoeken we hoe we de JOS op het VO na schooljaar 2021-2022 gaan inpassen.
Een tweede ontwikkelpunt wat past binnen dit beleidsaccent is de intensivering die door de Kamer gevraagd wordt op het gebied van Passend Onderwijs en Jeugdhulp waarin voor gemeenten een belangrijke en sturende rol is weggelegd.

3.4.2 Voorstel voor budgetinzet
De gemeenteraad heeft voor het beleidsaccent 'de leraar trekt aan de bel' structureel € 110.000 beschikbaar gesteld. Samen met het huidige budget voor Schoolmaatschappelijk Werk (voor het Primair Onderwijs) en Jeugd- en gezinscoaching én aanvullende middelen van het Onderwijs is dekking gegarandeerd voor de inzet van de JOS. Na bespreking in de commissie Samenleving 14 maart 2019 en na een besluit van BW (BW1900405), zijn de middelen van het beleidsaccent de

leraar trekt aan de bel vanaf 2020, in zijn geheel in de functie JOS' vastgezet voor de periode van 1 januari 2020 tot 1 januari 2024. Hierover is tevens met de schoolbesturen (PO en VO) een bestuurlijke afspraak over gemaakt (I19.15897).

4 Pubers in de spotlight

In Lansingerland wonen veel jongeren in de puberleeftijd. Met de meeste van hen gaat het 'gewoon goed'. Maar omdat ze in een uitdagende levensfase zitten, kunnen deze jongeren af en toe best een zetje in de rug gebruiken. Met dit accent willen we ervoor zorgen dat we ons op een positieve manier richten op de jongeren in Lansingerland.

4.1 Het vertrekpunt

Pubers in de spotlights	
Doelgroep	Alle jongeren in Lansingerland tussen 12 en 18 jaar
Plan	Pubers in de spotlights (T17.40104)
Inzet	Zwaar (€ 150.000)
Wanneer zijn we tevreden?	• Jongeren in Lansingerland denken actief mee met de gemeente. • Jongeren in Lansingerland komen niet in problemen. • Jongeren zijn geïnformeerd over wat ze bij de gemeente kunnen halen en brengen. • Inwoners gaan het gesprek aan met de jongere inwoners.
Hoe toetsen we?	We tellen: • Het stijgend gebruik van de jeugd Instagram @Lansingerlandjeugd. • Het aantal gerealiseerde chillplekken. • Het aantal activiteiten voor en door jongeren. We vertellen: • Over de dialoog met jongeren. • Over de waardering van de jongeren voor de chillplekken. • Over de activiteiten voor en door jongeren.

4.2 De aanpak

Met Pubers in de Spotlight richten wij ons op een positieve manier op jongeren in Lansingerland. Wij willen Lansingerland een nog prettigere plek maken om te wonen, leven en zich te ontwikkelen. Hierbij luisteren we naar de jongeren zelf en starten we samen met hen initiatieven. In 2020 kwam hier een plan uit voort, dat vervolgens wegens het coronavirus is aangepast op de lokale situatie. Met Pubers in de Spotlight zijn we in contact gebleven met onze jongeren.

4.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

- Groeiend aantal actieve volgers op Instagram @Lansingerlandjeugd
- Veel jongeren maken gebruik van de vier chillplekken die gerealiseerd zijn in 2019.
- Festival DAKERAF: een indoor jongerenfestival
- Educatieve Escapegame over de gevaren van social media
- Hackathon voor jongereninspraak met ruim 50 jongeren
- Doorontwikkeling van Jeugd- en Jongerenwerk, gericht op coaching en specialistisch jongerenwerk

DE RESULTATEN VAN 2020

- Groeiend aantal actieve volgers op Instagram @Lansingerlandjeugd (ruim 1600)
- Aanleg WiFi bij chillplekken.
- Voortzetting doorontwikkeling van Jeugd- en Jongerenwerk

- Corona activiteitenplan met
    - Instagram Live op @Lansingerlandjeugd: live sessies met burgemeester en wethouder
    - Online Fifa-toernooi, georganiseerd door Jeugd- en jongerenwerk
    - “Aan de deur bij…” filmpjes over Lansingerlandse jongeren in coronatijd op @Lansingerlandjeugd.
- Jongerencampagne Wipwap: een campagne om jongeren uit te nodigen om ideeën te delen en mee te denken over de (effecten van) de coronacrisis en hoe zij hun toekomst voor zich zien in de gemeente Lansingerland.

4.4 De conclusie

Wij richten ons op een positieve manier op jongeren in Lansingerland. Wij willen Lansingerland een nog prettigere plek maken om te wonen, leven en zich te ontwikkelen. Hierbij luisteren we naar de jongeren zelf en starten we samen met hen initiatieven.
De uitwerking van dit accent raakt ook de motie die in november 2019 is aangenomen die ingaat op het structureel in gesprek zijn met jongeren. Dit doen we op verschillende manieren. We hebben een Pubers in de Spotlight-netwerk opgezet, waarin verschillende lokale partijen zich inzetten voor de Jeugd in lansingerland en in contact zijn met jongeren. Ook de speciale jeugd Instagram @Lansingerlandjeugd zetten we in voor jongerencommunicatie en jongereninspraak. Toen er in 2020 een plan lag voor Pubers in de Spotlight, is deze met de komst van het coronavirus aangepast op de lokale situatie en is het Pubers in de Spotlight-netwerk in contact gebleven met de jeugd. Ook zijn we in het verlengde van ons Pubers in de Spotlight-netwerk gestart met de digitale jongeren-campagne “Wipwap”, om jongeren uit te nodigen om hun ideeën en ervaringen te delen en mee te denken over de (effecten van) de coronacrisis.

4.5 Inzicht in het vervolg

4.5.1 De ontwikkelpunten voor Pubers in de spotlight zijn:

Verbreden en versterken van het netwerk Pubers in de spotlight en voortzetten preventieactiviteiten.
Verstevigen jongereninspraak en –participatie.

4.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Structureel Incidenteel stoppen	Toelichting
Jongerencommunicatie - Jongereninspraak - Chillplekken (WiFi4EU) - Stimuleren eigen initiatieven - Flitsvrijwilligers	€ 70.000	Structureel	
Deelaccenten preventie - Middelengebruik - Social Media & Gamen - Diversiteit	€ 27.000	structureel	
Bijdrage aan Blok B	€ 20.000	Structureel vanaf 2022	

5 Lansingerland houdt eenzamen aan boord

Eenzaamheid - het ervaren van een gebrek aan betekenisvolle contacten - komt op alle leeftijden en in alle lagen van de bevolking voor. Met dit accent willen we eenzaamheid voorkomen en bestrijden.

5.1 Het vertrekpunt

Lansingerland houdt eenzamen aan boord	
Doelgroep	Alle (volwassen) eenzamen of inwoners met een grote(re) kans hierop, in het bijzonder ouderen en mensen met een beperking
Plan	Samen aan zet (T17.10117)
Inzet	Middel (€ 65.000)
Wanneer zijn we tevreden?	Inwoners uit Lansingerland voelen zich steeds minder vaak eenzaam. We werken samen om eenzaamheid te voorkomen en te bestrijden.
Hoe toetsen we?	- We evalueren aan de hand van het plan van aanpak Samen Aan Zet - We luisteren naar ervaringen van inwoners/1stelijns-/professionals en bespreken hun ervaringen in de werkgroep Samen Aan Zet - We toetsen het percentage inwoners dat zich eenzaam voelt: in 2022 willen we onder het landelijk gemiddelde zitten met het eenzaamheidscijfer (GGD monitor)

5.2 De aanpak

Naast de bestaande activiteiten voor inwoners die bijdragen aan het versterken van de onderlinge sociale contacten besteden we extra aandacht aan de gevaren van vereenzaming en de dreiging hiervan voor specifieke groepen en bij specifieke gebeurtenissen.
We zijn daarbij realistisch in onze verwachtingen. Het voorkomen en tegengaan van eenzaamheid is niet eenvoudig. Eenzaamheid is vaak het gevolg van ingewikkelde maatschappelijke situaties en daarbij is het ervaren van eenzaamheid een subjectief beleven dat niet alleen is op te lossen met het versterken van het sociaal netwerk. Na het eerste jaar van het beleidsaccent is een evaluatie gemaakt waarbij we zijn nagegaan of we “op koers varen”.

Het hoofddoel van onze aanpak richt zich op het terugdringen van Eenzaamheid. Hierbij zijn de cijfers van de GGD monitor onze leidraad. Een nieuwe meting (2022) zal een beeld geven van de resultaten van onze aanpak. We zijn daarbij echter realistisch in onze verwachtingen. Eenzaamheid is vaak het gevolg van ingewikkelde maatschappelijke situaties en daarbij is het ervaren van eenzaamheid een subjectief beleven dat niet alleen is op te lossen met het versterken van het sociaal netwerk.

5.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Eind 2019 is een evaluatie gemaakt waarbij we zijn nagegaan of we “op koers varen”. We formuleerden de volgende conclusies/resultaten:

Het thema is op de kaart gekomen, er is meer deskundigheid ontstaan op het thema en er is meer integraliteit in de beleidsontwikkeling

- Door de organisatie van workshops, info- en voorlichtingsbijeenkomsten, filmvertoning en forumdiscussie is er bij inwoners meer bekendheid ontstaan en het thema is bespreekbaar.
- We investeerden in kennisoverdracht en het aanleren van signalerings- en gespreksvaardigheden bij professionals en vrijwilligers door het organiseren van workshops (3), info- en voorlichtings-bijeenkomsten (8), Er zijn trainers (8) opgeleid die met name gecertificeerd zijn om specifieke trainingen te verzorgen.
- We agendeerden het thema bij bestaande overlegstructuren (Jeugd/veiligheid/ruimte) en zijn aangehaakt bij lopende projecten (Omgevingswet Bleiswijk, Parelduiken, Nieuwkomers in Hergerborch, Kunst en erfgoed).

Aandacht voor eenzaamheid onder jongeren en nieuwe verbindingen door kunst en cultuur

- We bespraken met professionals uit de jeugdhulpverlening vermoedens van (toenemende) eenzaamheid onder jeugd. Deze signalen werden herkend. Dit gaf aanleiding om de aanvankelijke doelgroep van volwassenen te verbreden.
- In de activiteiten die vanuit de kunst & cultuursector zijn opgestart werd een verbinding gemaakt tussen jeugd en ouderen (LanZingt, Levensverhalen op muziek).

De kracht van samenwerking is gebleken

Naast inspirerende en motiverende werkgroepbijeenkomsten (7x gemiddeld 15 deelnemers uit verschillende disciplines) hebben subgroepen voorstellen uitgewerkt en zijn activiteiten tot stand gekomen (Samen aan tafel). Samenwerking met de kunst- en cultuursector leiden tot het opstarten van 5 projecten.

Activiteiten in 2019

- Bij het aanbod van activiteiten richten we ons op preventie, vroegtijdige aanpak en specialistische hulpverlening (bij ernstige eenzaamheid). Verwijzing en het werven van deelnemers verliep via de werkgroep en aangehaakte organisaties.
- We organiseerden activiteiten rondom de week van de Eenzaamheid (Dansvoorstellingen, maaltijden, tentoonstelling, koffie bij de bakker) en rondom de kerstperiode.
- We werkten als “coalitiegemeente” mee aan de landelijke aanpak van VWS (Eén tegen Eenzaamheid) door kennisuitwisseling via leertafels (3x).

Verankering in de lokale structuur

- We hebben een begin gemaakt met een duurzame inbedding van de aanpak in de lokale structuur. Dit leidde (in 2020) tot de aanstelling van een coördinator Eenzaamheid.
- Daarnaast werken we aan het realiseren van een centraal meldpunt en het opstellen van een sociale kaart.

DE RESULTATEN VAN 2020

Corona heeft de aanpak van Eenzaamheid nog meer aandacht, maar ook meer urgentie, gegeven.

De coronacrisis heeft geleid tot mooie nieuwe initiatieven en veel nieuwe partijen. Tegelijkertijd wordt de aanpak door de beperkingen die het virus oplegt bemoeilijkt. Ontmoetingsactiviteiten werden gecanceld. Bezoekregelingen werden ingeperkt. Het gevaar voor toenemende eenzaamheid is reëel.

Aanpak eenzaamheid onder jongeren krijgt meer vorm

- Er vinden besprekingen plaats tussen het CJG en het Jeugd- en Jongerenwerk. In een plan van aanpak wordt vastgelegd op welke wijze ingezet wordt op het terugdringen van eenzaamheid onder de jeugd.
- De geplande werkconferentie om in samenwerking met de lokale jongerenwerkorganisaties aandacht te geven aan de aanpak van eenzaamheid (met name onder de jeugd) kwam begin 2020 door Corona te vervallen. Deze bijeenkomst zal alsnog digitaal worden georganiseerd.

De activiteiten van 2020

- Het faciliteren en stimuleren van de organisatie van online activiteiten. Inmiddels heeft een aantal activiteiten digitaal plaatsgevonden (werkgroep Samen aan zet, kunst in de bieb, LanZingt). Organisaties zijn opgeroepen zoveel mogelijk in contact te blijven met hun leden/deelnemers/cliënten. Specifieke hulpverlening vindt online plaats (training Creatief leven)
- We bieden in de wintermaanden van 2020 extra aandacht aan het thema “aandacht voor Elkaar” door extra persberichten en in samenwerking tussen verschillende organisaties wordt een aantal “Coronaproof” activiteiten aangeboden.
- Het faciliteren van de voortzetting van het initiatief/ matchingsplatform “Samen Lansingerland”. De aanpak van Eenzaamheid wordt hierbij betrokken.

Definitieve borging van het thema met de aanstelling van een coördinator Eenzaamheid

De gesprekken over de borging van de aanpak in de lokale structuur hebben geleid tot de aanstelling van een coördinator Eenzaamheid bij Humanitas Lansingerland. Deze coördinator werkt nauw samen met alle partijen die werken aan de sociale infrastructuur van Lansingerland.

5.4 De conclusie

Het thema Eenzaamheid staat op de kaart. We hebben partijen samengebracht en samenwerking tot stand gebracht. We hebben bekendheid gegeven aan de gevaren van vereenzaming en de dreiging hiervan voor specifieke groepen en bij specifieke gebeurtenissen. We hebben vrijwilligers en professionals opgeleid. We hebben allerlei activiteiten georganiseerd voor inwoners die bijdragen aan het versterken en verbeteren van de onderlinge sociale contacten. Door Eenzaamheid bespreekbaar te maken hebben we een deel van onze doelstelling bereikt. Daarnaast hebben we de aanpak geborgd met de aanstelling van de coördinator eenzaamheid.
We hebben nog geen zicht op het effect van onze inzet. Die is ook lastig meetbaar. Ook hebben we nog niet voldoende kwantitatieve gegevens over het aantal inwoners met eenzaamheidsproblematiek.

5.5 Inzicht in het vervolg

5.5.1 De ontwikkelpunten voor Eenzamen aan boord zijn:

Voortzetten van de coordinator die partijen aangehaakt houdt om een activiteitenaanbod rond het thema te realiseren.

5.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Structureel/ incidenteel	Toelichting
Inzet coordinator eenzaamheid	*34.000*	*Structureel*	
Activiteiten en communicatie om eenzaamheid tegen te gaan	*7.000*	*Structureel*	Blijvende impuls, om aandacht vast te houden
Bijdrage aan blok B	*25.000*	*Structureel vanaf 2022*	

6 Werken aan werk

Wij willen de samenwerking met speciaal- en praktijkonderwijs versterken en daarmee voorkomen dat (jonge) inwoners in de bijstand belanden. En we willen beter gebruik maken van Social Return on Investment (SRoI) om inwoners met een bijstandsuitkering op weg te helpen naar betaald werk

6.1 Het vertrekpunt

Werken aan werk	
Doelgroep	Jongeren die uitstromen uit speciaal- en praktijkonderwijs. Inwoners met een bijstandsuitkering.
Inzet	Middel (€ 50.000)
Plan	Werken aan Werk (T17.06336)
Wanneer zijn we tevreden?	- Jongeren met een beperking stromen direct na hun opleiding door naar betaald werk. - Organisaties die een opdracht van de gemeente hebben, doen iets terug voor de samenleving.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal jongeren dat vanuit PRO/VSO is uitgestroomd; - Het aantal contracten waarop SRoI is ingevuld en de wijze waarop dit is ingevuld. We vertellen: - Het verhaal van jongeren die aan het werk zijn gegaan. - Voorbeelden waarop we SRoI in Lansingerland invullen.

6.2 De aanpak

Wij willen de samenwerking met speciaal- en praktijkonderwijs versterken en daarmee voorkomen dat (jonge) inwoners in de bijstand belanden. En we willen beter gebruik maken van Social Return on Investment (SRoI) om inwoners met een bijstandsuitkering op weg te helpen naar betaald werk. Hiervoor hebben de formatie binnen het team Participatie uitgebreid: uitbreiding van uren consulenten NAB en SRoI-coördinator.

6.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

25 jongeren van PRO/VSO onderwijs zijn uitgestroomd naar werk of een vervolgopleiding

- De PRO/VSO scholen zijn in kaart gebracht. We hebben contact met 10 scholen, vooral op basis van vragen van scholen.
- In 2019 hebben we 25 jongeren van Pro- en Vso-scholen geholpen bij het vinden van werk of van een vervolgopleiding

In 2019 is de SRoI-verplichting onderdeel geworden van onze contracten

We maakten de invulling van de social return verplichting makkelijker voor regionale partijen, doordat we regionaal (Zuid-Holland Centraal en Haaglanden) dezelfde bouwblokkenmethode voor SRoI hanteren. Zo zorgen we voor duidelijkheid richting gecontracteerde partijen en maken we het makkelijker om SROI in te vullen bij gezamenlijke aanbestedingen. Ook hebben wij in de subsidievoorwaarden opgenomen dat wij van organisaties die meer dan € 150.000 aan gemeentelijke subsidie ontvangen, een bijdrage in sociaal werkgeverschap verwachten.

DE RESULTATEN VAN 2020

We hebben minder leerlingen kunnen bereiken door de coronacrisis

- Het onderwijs vindt meer digitaal plaats. Daarom is het lastig om stageplaatsen voor leerlingen te organiseren. Het contact met de scholen loopt telefonisch door en afhankelijk van hun vragen. Omdat de consulenten ook veel aandacht moeten geven aan hun 'reguliere' caseload, ontbreekt de tijd om proactief de scholen te benaderen.
- De opzet voor een regionale oriëntatiebeurs op werk (The next step) voor leerlingen van het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs is gereed. Vanwege corona wordt de beurs doorgeschoven naar volgend schooljaar.

De SRoI verplichting is verder uitgebouwd
Er is een nieuw bouwblok toegevoegd aan de regionale bouwblokkenmethode. Hiermee stimuleren we de inkoop bij sociaal ondernemers.
Met een aantal grote subsidiepartners gingen wij in gesprek over de invulling van sociaal werkgeverschap.

Enkele voorbeelden van Social Return on Investment:

De SRoI-adviseur realiseerde samen met het team Maatschappelijke Ondersteuning dat bij de dienst huishoudelijk hulp er 10 alleenstaande moeders onder schooltijd, in de eigen gemeente, aan de slag konden.

De SRoI-adviseur organiseerde samen met de afdeling verkeer de inzet van een buurtconciërge bij een uit te voeren project.

6.4 De conclusie

Volgt De formatie-uitbreiding bij het team Participatie voor jongeren op het voortgezet speciaal onderwijs of praktijkonderwijs en het stimuleren van social return draagt bij aan het vergroten van de arbeidsmarktkansen van werkzoekende inwoners.

6.5 Inzicht in het vervolg

6.5.1 De ontwikkelpunten voor Werken aan werk zijn:

Graag bouwen we de gemaakte stappen op het gebied van contacten met PRO/VSO-scholen en SRoI de komende periode verder uit. Omdat de Lansingerlandse leerlingen op verschillende scholen zitten, vergt het een grote tijdsinvestering om met alle scholen proactief in contact te treden. Voor SRoI breiden we de regionale samenwerking binnen de arbeidsmarktregio verder uit.

6.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Structureel Incidenteel stoppen	Toelichting
SROI coördinator	€ 25.000	Structureel	Opgenomen in personeelsformatie team Participatie
Uitvoeringscapaciteit voor samenwerking Pro/ VSO scholen	€ 25.000	Structureel	Opgenomen in personeelsformatie team Participatie

7 Grip op geld

Schulden liggen vaak aan de basis van andere problemen zoals werkloosheid, huisvesting, oplopende spanningen en huiselijk geweld. Deze stapeling van problemen zorgt ervoor dat mensen op achterstand komen en dat hun kansen op participatie en zelfredzaamheid steeds verder verkleinen. Bovendien lopen kinderen uit gezinnen met schulden een groter risico om later ook financieel minder zelfredzaam te zijn. Met dit accent zetten we in op het voorkomen van schulden en op het doorbreken van de overdracht van schuldenproblematiek van ouder op kind. Daarnaast ontwikkelen we een nieuwe aanpak voor (problematische) schulden.

7.1 Het vertrekpunt

Grip op geld	
Doelgroep	Inwoners met risico op schulden en inwoners met problematische schulden
Plan	Grip op geld (T17.10209)
Inzet	Zwaar (€ 85.000)
Wanneer zijn we tevreden?	• Onze jeugd groeit op met een goed ontwikkeld financieel gezond verstand. • Financiële educatie heeft een plek binnen het onderwijs in Lansingerland. • Inwoners met schulden of financiële problemen weten ons te vinden voor hulp. • Wij benaderen op tijd inwoners bij wie financiële problemen (dreigen te) ontstaan. • Deelnemers aan onze schuldhulpverlening vallen minder snel uit en ervaren minder stress tijdens het traject.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het aantal activiteiten/deelnemende scholen tijdens de Week van het Geld. - De toename/afname in het aantal hulpvragen bij Schuldhulpverlening. - Het aantal succesvol afgelegde huisbezoeken in het kader van *Vroeg erop af*. - Het percentage uitval tijdens het traject van schuldhulpverlening. We vertellen: - Het verhaal van inwoners die geholpen zijn bij het voorkomen van (problematische) schulden. - Het verhaal van de partijen over hun ervaring met inwoners met schulden.

7.2 De aanpak

We zetten in op het voorkomen van schulden en op het doorbreken van de overdracht van schuldenproblematiek van ouder op kind. Daarnaast ontwikkelen we een nieuwe aanpak voor (problematische) schulden.

7.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Financiële educatie is op de agenda gekomen binnen het onderwijs in Lansingerland

- We hebben ervoor gezorgd dat basisschollen aandacht hebben besteed aan de Week van het geld .
- We hebben voorlichtingen en theatervoorstellingen aangeboden aan basisscholen en middelbare scholen. (Dit in een gezamenlijke inzet geweest vanuit de accenten Elk kind een kans en Grip op geld. Zie voor meer informatie accent 1: Elk kind een kans)

Meer hulp voor gezinnen met problematische schulden

- Er is een pilot uitgevoerd voor gezinnen met problematische schulden.

- Met de aanpak vroegsignalering hebben we een bereik van 8 tot 10 inwoners per maand gehad waarbij dit bij 1 op de 4 tot een huisbezoek kwam. 1 op de 5 personen wilden ook gebruik maken van de aangeboden hulp.

DE RESULTATEN VAN 2020

De financiële educatie binnen het onderwijs van Lansingerland vond geen doorgang vanwege corona

De geplande voorlichtingen en theatervoorstellingen op basisscholen en middelbare scholen zijn ten gevolge van de covid-19 ontwikkelingen helaas stil komen te liggen.

Voorbereiding wettelijke taak voor hulp aan gezinnen met problematische schulden

- We zetten een vervolg in op de pilot uit 2019, maar nu met aandacht voor de jongere in het gezin met schulden.
- Met de aanpak vroegsignalering hebben we een bereik van 4 tot 8 inwoners per maand gehad. Als gevolg van de omstandigheden met COVID-19 zijn er weinig huisbezoeken afgelegd.
- Om het effect van vroegsignalering uit te breiden hebben we ons voorbereid op de wettelijke taak per 2021. Dit hebben we gedaan door een macthing-systeem in te kopen, en contacten te leggen voor aansluiting bij het landelijk convenant vroegsignalering.
- Het bereik van Schuldhulpmaatjes en Humanitas thuisadministratie is vergroot.

7.4 De conclusie

De afgelopen jaren is het accentgeld ingezet met wisselend succes. We bereiden ons nu voor op de nieuwe wettelijke taken per 2021 en nemen daarbij de ervaringen uit het accent mee. Daarnaast is het duidelijk geworden dat we een belangrijke doelgroep met schulden niet goed in beeld hebben. Het betreft inwoners en ondernemers met een relatief hoog inkomen met schulden. Dit vraagt om een andere aanpak.

7.5 Inzicht in het vervolg

7.5.1 De ontwikkelpunten voor Grip op geld zijn:

De wettelijke taken voor schuldhulpverlening gaan verder dan wat we van het accentgeld kunnen doen. Nu we in moeten zetten op de nieuwe wettelijke taken zetten we het accentgeld zo effectief mogelijk in door ons te richten op de hieronder omschreven taken. Daarnaast willen we ons richten op de doelgroep die tot nu toe buiten beeld is gebleven.

7.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Budget	Structureel Incidenteel stoppen	Toelichting
Aanpak educatie voorlichting en preventie	€ 24.000,-	Structureel	De focus komt te liggen op middelbaar en hoger onderwijs, daarnaast willen we meer inzetten op het betrekken van maatschappelijke partners
Aanpak vroegsignalering	€ 55.000,-	Structureel	Onderbrengen in de Lansingerlandse standaard omdat het een wettelijke taak is per 2021.
Aanpak toegang en bereik m.n. ondernemers en inwoners hogere inkomens	€ 10.000,-	Structureel	We voegen dit samen met onderdeel preventie en zetten daarmee in op het vergroten van het bereik van deze doelgroepen.

8 Intergenerationeel wonen met passende woningen

(Aankomende) ouderen en volwassenen willen graag lang in hun eigen, vertrouwde woning blijven wonen. Dit geldt ook voor volwassenen met een psychische of verstandelijke beperking. Met dit accent willen we bijdragen aan het veilig en met gemak wonen in een passende woning en woonomgeving, waarin inwoners met en zonder zorgvraag iets voor elkaar kunnen betekenen

8.1 Het vertrekpunt

Intergenerationeel wonen met passende woningen	
Doelgroep	Ouderen
Plan	Langer (T)huis (T17.09489)
Inzet	Licht (€ 30.000)
Wanneer zijn we tevreden?	We hebben een betrouwbaar beeld van vraag en aanbod van woonvoorzieningen voor diverse doelgroepen. We hebben een sluitende regeling voor deurdrangers in gemeenschappelijke ruimten van wooncomplexen. Mensen zijn bekend met de blijversregeling.
Hoe toetsen we?	We tellen: Het aantal inwoners met een blijverslening. We vertellen: Over de deelname en de resultaten aan het preventieproject *Gezond ouder worden in Bleiswijk*. Over de pilot Buurtcirkel, waarbij inwoners met een beperking gezamenlijk een netwerk vormen en elkaar ondersteunen. Een coach begeleidt hen hierbij. Over de dialogen met inwoners over de toekomst.

8.2 De aanpak

In aanvulling op de woonvisie willen we een betrouwbaarder beeld krijgen van vraag en aanbod van woonvoorzieningen voor diverse doelgroepen. Daarnaast willen we onderzoeken wat er voor nodig is om ouderen langer thuis te kunnen laten wonen.

8.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Inwoners en maatschappelijke partners waren betrokken bij de prioritering in thema's en bij de uitvoering van een aantal voornemens:

Vervolgstappen Parelduiken in Bleiswijk

Eind 2018 hebben we inwoners van Bleiswijk op straat gevraagd naar hun tips om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven in hun wijk. Hun antwoorden zijn samen te vatten in drie thema's: bewegen in de buitenruimte, veilig buiten en ontmoeten. We hebben in 2019 uitvoering gegeven aan de tips.

- Bewegen in de buitenruimte Verbinding met de sportcoaches en de website met al ons beweegaanbod: Lansingerlandbeweegt.nl
- In december 2019 vond een schouw plaats in het centrum van Bleiswijk om de toegankelijkheid en veiligheid van het centrum te bekijken vanuit het perspectief van inwoners met een rolstoel, scootmobiel of rollator. Door het slechte weer was de opkomst niet groot, maar de schouw heeft inzicht gegeven in een aantal verbeterpunten. Meer algemeen liet de schouw zien dat het

langer thuis wonen niet alleen iets vraagt van de woning en hulp en ondersteuning thuis, maar ook iets vraagt van de inrichting en het onderhoud van onze buitenruimte.
- In 2019 trof Welzijn Lansingerland de voorbereidingen voor de start van een nieuwe activiteit op het gebied van ontmoeten in Bleiswijk. Het thema van de activiteit is zingeving. We verwachten dat deze activiteit aansluit op een behoefte van een deel van de Bleiswijkers dat zich niet aangesproken voelt door het huidige activiteitenaanbod van Welzijn Lansingerland.

Succesvolle bijeenkomst "Hoe oud bent u in 2030?" in Berkel Noord
Berkel Noord is één van de sterkst vergrijzende gebieden van Lansingerland in de komende jaren. Daarom hebben we alle inwoners tussen de 60 en 70 jaar (de aankomende ouderen) gevraagd wat zij nodig hebben om in 2030 nog goed in hun wijk te kunnen wonen. De uitkomsten van de bijeenkomst hebben geleid tot de vier thema's voor het plan Langer thuis in Lansingerland. In 2020 werken we dit verder uit.

Verkenning woon- zorgopgave voor ouderen
De uitkomst van de verkenning voor de doelgroep ouderen was dat de opgave zich richt op twee sporen: 1. Zelfstandig thuis in de wijk en 2. Sturen op continuïteit in kwaliteit en beschikbaarheid van zorg.
We zien dat er ook initiatieven ontstaan die wonen en zorg combineren. Met de uitbreiding van het aantal woon-/zorginitiatieven bestaat ook de kans op versnippering van het zorgaanbod. We zien het als onze taak te waarborgen dat continuïteit in kwaliteit en beschikbaarheid van de zorg blijven bestaan. We willen dat Lansingerland een geschikt aanbod voor wonen met zorg heeft, in een geschikte omgeving.

Het afwegingskader Wonen voor doelgroepen helpt bij het maken van de goede keuzes
De eerste versie van het afwegingskader biedt ons handvatten om de goede afwegingen te maken bij aanvragen tot het realiseren van woon/zorgvoorzieningen voor doelgroepen. Het betreft voorzieningen voor ouderen, maar ook voor kwetsbare jongeren en voor volwassenen met psychische problematiek. We werken het kader verder uit.

DE RESULTATEN VAN 2020
De woonwaaier Prettig Langer thuis is klaar voor verspreiding
De woonwaaier is een instrument voor bewustwording van eigen verantwoordelijkheden en mogelijkheden voor het langer thuis wonen. De 'Woonwaaier Prettig Langer Thuis' is ontwikkeld in samenwerking met diverse partijen, waaronder de ouderenbonden. De waaier biedt ouderen handvaten om te bedenken hoe zij oud willen worden en hoe je, je daarop voorbereid. Er staan bijvoorbeeld praktische tips in hoe je huis brandveilig maakt maar ook hoe je zelf als inwoner de badkamer met kleine ingrepen levensloopbestendig maakt. De verspreiding verloopt via 3B Wonen, de ouderenbonden, Welzijn Lansingerland, Ergotherapiepraktijk Emergo en Home Instead, zodra bezoek aan huis weer mogelijk is.

Volgende stappen in de Woonzorgopgave
Er zijn twee experts van het landelijke ondersteuningsteam Wonen en zorg ingezet die mede worden gefinancierd door VWS. Met deze experts is een plan van aanpak gemaakt om leefstijlen onderzoek te gaan doen bij ouderen in 2021 om de toekomstige vraag duidelijker te krijgen in wat voor soort woonvoorzieningen zij willen gaan wonen.

De aangekondigde bijeenkomst voor ouderen in Bergschenhoek kon geen doorgang vinden in verband met de corona-maatregelen.

8.4 De conclusie

De bijeenkomsten met en voor ouderen hebben geleid tot de ontwikkeling van een programma om het langer zelfstandig wonen mogelijk te maken, op basis van de prioriteiten die de doelgroep zelf heeft aangegeven. Daarnaast zijn we samen met de collega's van het domein ruimte gekomen tot een goede basis voor een afwegingskader voor nieuwe kleinschalige wooninitiatieven.

8.5 Inzicht in het vervolg

8.5.1 De ontwikkelpunten voor Intergenerationeel wonen zijn:

We werken in 2021 verder aan het betrekken van inwoners bij het uitwerken van wat er nodig is om 'Langer thuis' haalbaar te maken. Daarvoor zal het onderzoek worden gedaan onder een grote groep 65-plussers in Lansingerland naar hun gewenste leefstijl. Ook is de vraag daarbij: wat wil jij voor je buurt doen en wat verwacht jij van je buurtgenoten? In 2020 is er vanwege corona voor gekozen om geen fysieke bijeenkomsten te organiseren en in 2021 zal dit waarschijnlijk ook beperkt mogelijk. Daarom is inzet nodig hierop via onderzoek. Ook zetten we in 2021 in op de uitvoering van het programma Langer Thuis waar voorbereiding op langer zelfstandig wonen een belangrijk onderdeel zal vormen. Onderdeel daarvan is het helder krijgen van de kwantitatieve en kwalitatieve woonopgave voor doelgroepen, waaronder vitale en kwetsbare ouderen. Dit onderdeel krijgt een plek in de Woonvisie Lansingerland.

8.5.2 Voorstel voor budgetinzet 2021

Onderdeel	**Budget**	**Structureel/ incidenteel**	**Toelichting**
Onderzoek leefstijlen ouderen	*€ 15.000*	*Incidenteel*	Eenmalig onderzoek daarom incidenteel Wat voor soort wijken en voorzieningen moeten wij bouwen voor ouderen?
Diverse activiteiten	*€ 15.000*	*Structureel*	Het betreft activiteiten die voortkomen uit het Parelduiken in Bleiswijk en de bijeenkomst 'Hoe oud bent u in 2030?'in Berkel Noord en de organisatie van een bijenkomst voor ouderen in Bleiswijk.

Voor 2022 en verder brengen we de onderdelen onder in het uitvoeringsprogramma Langer thuis.

9 Lansingerland heeft oog voor vrijwillige inzet

Lansingerland kent veel vrijwilligers die zich op allerlei vlakken inzetten. We willen echter nog meer inwoners uitnodigen om zich in te zetten voor de samenleving. Daarnaast kent Lansingerland veel mantelzorgers, waarvan een deel overbelast is. We willen hen in beeld krijgen, zodat we hen hulp kunnen bieden bij hun zware taak.

9.1 Het vertrekpunt

Oog voor mantelzorgers en vrijwilligers	
Doelgroep	Mantelzorgers, vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties
Plan	Oog voor mantelzorgers en vrijwilligers (T17.11683)
Inzet	Licht (€ 80.000)
Wanneer zijn we tevreden?	• Mantelzorgers voelen zich ondersteund zodat wonen in de eigen situatie zo lang mogelijk haalbaar is. • Vrijwilligerswerk staat op de kaart. Meer inwoners doen vrijwilligerswerk. • Inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt zijn aan de slag als vrijwilliger en kunnen zich van daaruit verder ontwikkelen. • Specifieke doelgroepen vrijwilligers vinden hun weg binnen de organisaties waar zij zich inzetten.
Hoe toetsen we?	We tellen: - Het bereik van mantelzorgers met nieuwe cursussen en trainingen. - Het aantal mantelzorgers dat gebruik maakt van het Mantelzorgpakket. - Aantal inwoners met en uitkering dat aan de slag is als vrijwilliger. We vertellen: - De ervaringen van mantelzorgers die gebruik maken van het Mantelzorgpakket. - Wat vrijwilligerswerk betekent voor verschillende doelgroepen, zoals inwoners met een uitkering of mensen uit een specifieke doelgroep zoals anderstaligen.

9.2 De aanpak

In aanvulling op het beschikbare aanbod willen we mantelzorgers ondersteunen in hun mantelzorgtaken en daarnaast vrijwilligerswerk stimuleren en mogelijk maken, met name voor nieuwe doelgroepen die we nu nog onvoldoende in beeld hebben.

9.3 De resultaten

DE RESULTATEN VAN 2019

Mantelzorgers hebben meer passende ondersteuning gekregen

- Het aanbod van trainingen is uitgebreid met bijvoorbeeld specifieke trainingen voor jonge mantelzorgers. Hierdoor is er bewustzijn bij professionals en de inwoners van Lansingerland dat er ook kinderen en jongeren zijn die dagelijks zorgen voor een gezinslid. Daardoor signaleren professionals eerder bij het steunpunt Mantelzorg dat deze jongeren ook hulp nodig hebben.
- Steunpunt Mantelzorg heeft de toeleiding van mantelzorgers naar passende ondersteuning op zich genomen, waarmee ze meehelpen in de zoektocht van mantelzorgers naar de best passende ondersteuning.

Het VIP heeft meer nieuwe vrijwilligers met meer diversiteit gevonden

- Het Vrijwilligers Informatie Punt is door de promotie van het vrijwilligerswerk in de Heraut en via social media vaker benaderd door nieuwe vrijwilligers. De persoonlijke verhalen van de

huidige vrijwilligers inspireerden nieuwe vrijwilligers aan de slag te gaan. Het VIP kon hierdoor vaker persoonlijk advies geven welk vrijwilligers werkt past bij een nieuwe vrijwilliger en daardoor zijn er meer nieuwe vrijwilligers.
- Er was in 2019 een speciale campagne voor de werving van vrijwillig maatjes.
- Voor het project gericht op de inzet van participatiekandidaten in het vrijwilligerswerk zijn er duidelijkere vacatures opgesteld op basis van de eerste plaatsingen.

DE RESULTATEN VAN 2020

Groepen vrijwilligers kregen aandacht op Vrijwilligersbedankdag

Op de Vrijwilligersbedankdag aan het begin van het jaar hebben maatschappelijke organisaties groepen vrijwilligers in het zonnetje gezet. Met de aandacht voor hun organisatie konden zij extra vrijwilligers werven.

23 participatiekandidaten vonden passend vrijwilligerswerk

Door extra inspanningen zijn er ondanks de corona tijd dit jaar 23 participatie kandidaten geholpen passend vrijwilligerswerk te vinden. Het VIP heeft samen met de participatie makelaars gezorgd voor een warme overdracht naar de organisatie waar de vrijwilligers aan de slag zijn.

De dag van de Mantelzorg leidde tot extra aanmeldingen

Na de dag van de mantelzorg zijn er twintig extra aanmeldingen voor de drie cursussen van het steunpunt mantelzorg, die door corona in beperkte vorm door gaan. De cursussen zijn: Bikkellab voor jonge mantelzorgers, cognitieve fitness voor mantelzorgers en ‘Grip en glans’ voor mantelzorgers om meer grip te krijgen op het leven en meer glans te geven.

9.4 De conclusie

In 2020 hebben we de inzet van de afgelopen jaren bestendigd. Er veel geïnvesteerd in de samenwerking tussen het VIP en de organisaties die vrijwilligers zoeken om goed samen te kunnen werken. Deze investering heeft geleid tot duurzame effecten, omdat vrijwilligers goed worden gematcht. Het doel is om hierop verder te bouwen.

Vrijwilligerswerk is heel nuttig en leerzaam voor burgers die nog niet klaar zijn voor regulier betaald werk bijvoorbeeld een ziekte of andere problemen. Voor een aantal van hen is vrijwilligerswerk dan een goede eerste stap om actief te blijven en mee te doen. Daarom is in 2020 extra ingezet op het project om participatiekandidaten in te zetten bij het vrijwilligerswerk. De samenwerking tussen de participatieconsulenten en het vrijwilligersinformatiepunt (VIP) is geïntensiveerd. Zij overleggen welke participatiekandidaten passen bij de vacatures die open staan voor het vrijwilligerswerk. Daarna is er een warme ‘overdracht’ om samen met de kandidaat de mogelijkheden en onmogelijkheden te bespreken. Daardoor kunnen de participatiekandidaten aan de slag met vrijwilligerswerk dat bij hun past.

Dat is bijvoorbeeld gelukt bij Mohammed. Het VIP heeft hem kunnen inzetten bij Rataplan. Mohammed legt uit wat dat voor hem betekent:

“Ik wil graag wat doen voor een ander. Meer dan alleen thuis zijn voor mijn gezin. Ik heb veel meegemaakt. Door lichamelijke klachten kan ik veel niet. Door de hulp van het Vip Lansingerland werk ik nu met veel plezier op de zaterdagen bij Rataplan. Ik repareer kasten en help bij de elektronica. Zo kan ik weer meedoen in Lansingerland.”

9.5 Inzicht in het vervolg

9.5.1 De ontwikkelpunten voor Oog voor vrijwilligers zijn:

We bouwen verder op de ervaringen van de afgelopen jaren. We willen met het VIP en de organisaties die vrijwilligers zoeken een plan maken om het werven van vrijwilligers toekomstbestendig te maken. Daarom is het nodig om structureel hierin te investeren.
In 2021 zijn er ook meerdere cursussen voor bijvoorbeeld MEE en via het Alzheimercafé gepland door het steunpunt Mantelzorg om professionals te trainen om mantelzorgers te ondersteunen. Ook hier is het nodig om structureel te investeren in de kosten die het steunpunt maakt om het te organiseren.

9.5.2 Voorstel voor budgetinzet

Onderdeel	Omschrijving	Budget	Structureel/ incidenteel	Toelichting
Mantelzorg				
Het versterken van de omgeving	Uitbreiding cursussen en workshops mantelzorgers	*€ 7.000*	*Structureel*	Zinvol gebleken
Vrijwilligers				
Het vergroten van de vrijwillige inzet	Intensivering promotie vrijwilligerswerk	*€ 22.100*	*Structureel*	
Het vergroten van de vrijwillige inzet	Toeleiding participatiekandidaten naar vrijwilligerswerk en werving en begeleiding competentieplaatsen	*€ 37.000*	*Structureel*	Na een wat moeizame start blijkt dit nu juist met corona een geschikte werkwijze.
Het vergroten van de vrijwillige inzet	Toerusting organisaties op specifieke groepen vrijwilligers	*€ 5.000*	*Structureel*	Zinnig gebleken om organisaties toe te rusten.
Lansingerland voor elkaar	Coördinatie Lansingerland voor elkaar	*€ 9.000*	*Structureel*	Ontstaan door corona, mooi platform waar we als gemeente aan willen bijdragen.

10 Voorkomen van zorgmijding door stapeling van lasten

Wie gebruikt maakt van een maatwerkvoorziening binnen de Wmo betaalt hiervoor een eigen bijdrage. Er waren signalen dat inwoners de voor hen noodzakelijke Wmo-voorzieningen opzeggen vanwege de hoogte van deze bijdrage. Dit kan een maatschappelijk probleem vormen als deze inwoners niet in staat zijn het wegvallen van deze voorzieningen zelf op te vangen of alternatieven te regelen. Met dit accent zorgen we ervoor dat inwoners de hulp krijgen die ze nodig hebben.

10.1 Het vertrekpunt

Voorkomen zorgmijding door stapeling van lasten	
Doelgroep	Kwetsbare inwoners met een Wmo-voorziening waarvoor zij een eigen bijdrage betalen
Plan	Tegengaan van zorgmijding (T18.04122)
Inzet	Middel (€ 188.000)
Wanneer zijn we tevreden?	De eigen bijdrage vormt voor inwoners met een relatief laag inkomen geen reden om af te zien van noodzakelijke zorg (zorgmijding). Door de hoogte van deze bijdrage komen zij niet in financiële problemen.
Hoe toetsen we?	Niet van toepassing. Door de invoering van het ‘abonnementstarief’ hebben wij op dit onderwerp vanaf 2019 slechts beperkte beleidsvrijheid. Op casusniveau is er doorlopende aandacht voor de financiële positie van onze cliënten (o.a. door de brede uitvraag)

10.2 Toelichting

In 2018 hebben wij incidenteel de eigen bijdrage voor inwoners met laag inkomen ingevoerd.
In 2019 voerde het rijk het abonnementstarief voor Wmo-voorzieningen in voor iedereen
In 2020 werd ook een deel van de vrij toegankelijke voorzieningen onder het abonnementstarief gebracht.